

Interkommunal kystsoneplanlegging i Rødøy kommune

2024-2025

4.9. 2024

Mona Gilstad, marinbiolog

1

Sjømatproduksjon er viktig i Rødøy kommune

- Fiskernes medvirkning har i stor grad vært å identifisere og beskytte viktige fiskeområder. Erfaringskunnskap fra lokale fiskere og oppdrettere har utgjort et sentralt bidrag for å etablere et nødvendig kunnskapsgrunnlag for kystsoneplanleggingen.
 - Fiskeridirektoratets regionkontor er en aktiv aktør i kystsoneplanprosesser og vil muligens oppdatere fiskeridata i planområdet
- Utarbeidelse av temakart er viktig for å synliggjøre kunnskapen og lage enbruksområder for de viktigste fiskeriinteressene.
- Lokale lag og organisasjoner som representerer andre interesser enn fiske og havbruk og deltar ofte lokalt; reiseliv, grunneiere, elveeierlag, friluftslivs- og naturverninteresser og andre lokale har interesser i kystsonen

2

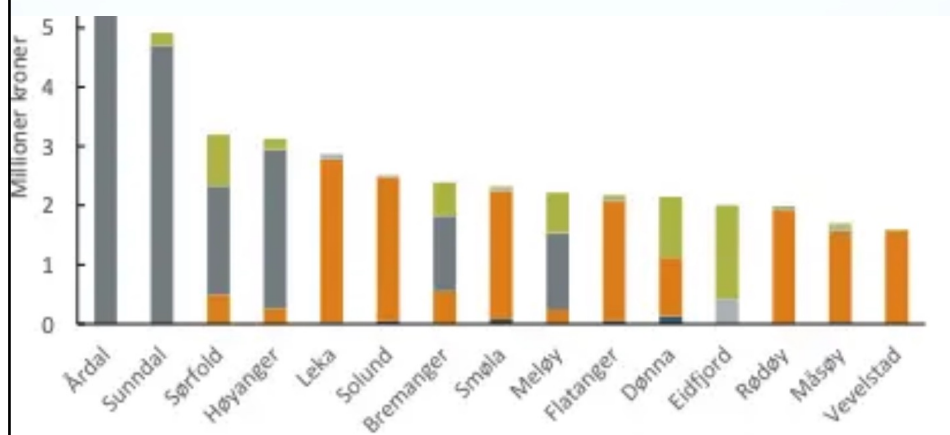
Rødøy 2024

- 1149 innbyggere i 2024, forventet 982 innbyggere i 2050
- 145 pendler ut av kommunen og 68 inn til kommunen
- 649 eneboliger og 539 hytter
- Driftsutgifter per innbygger er 180 338 (2023)
- Driftsinntekter per innbygger er 197 774
- Næringslivet i Rødøy er bygd rundt jordbruk, fiske og havbruk
- 36 fiskere på Blad B og 4 fiskere på Blad A
- I tillegg er det mekanisk industri og ulike former for tjenesteytende næring som transport og handel og reiseliv

3

Verdiskapning i Rødøy 2024

De 15 mest EU/EØS-eksportintensive næringer per sysselsatt i norske kommuner.
Kilde: Menon Economics juli 2024.

4

#	Kommune	Eksport (mill.)	Største næring
1	Rana	6 900	Kraftintensiv industri
2	Meløy	6 100	Kraftintensiv industri
3	Vefsn	5 300	Kraftintensiv industri
4	Sørfold	2 900	Kraftintensiv industri
5	Bodø	2 600	Sjømat
6	Narvik	1 900	Sjømat
7	Vågan	1 800	Sjømat
8	Hadsel	1 500	Sjømat
9	Øksnes	1 400	Sjømat
10	Vestvågøy	1 400	Sjømat
11	Hamarøy	1 300	Sjømat
12	Dønna	1 200	Forretningstjenester
13	Sortland - Suortá	1 200	Sjømat
14	Steigen	1 200	Sjømat
15	Lurøy	1 100	Sjømat
16	Rødøy	1 000	Sjømat
17	Gildeskål	1 000	Sjømat
18	Alstahaug	900	Sjømat
19	Andøy	800	Sjømat
20	Brønnøy	800	Sjømat
21	Herøy (Nordland)	800	Sjømat
22	Bindal	700	Sjømat
23	Saltøya	700	Offshore
24	Hemnes	600	Kraft
25	Bø	600	Sjømat

5

6

13 matfisk		Fra havbruksfondet siste tre år						
1 stamfisk		2021			14 105 006			
1 landbasert		2022			38 883 437			
1 tare		2023			14 341 419			
1 torsk		2024						
2 settefisk								
SELSØYVIK HAVBRUK AS	12.06.1978	MATFISK	Laks	28896	STANGHOLMEN	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
SELSØYVIK HAVBRUK AS	12.06.1978	MATFISK	Laks	36517	SELSØYVÆR	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	11074	KVALVIKA	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	11076	DIGERMULEN	SIØ	SALTVANN	3 900,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	45080	HESTVIK	SIØ	SALTVANN	3 600,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	35977	LIAN	SIØ	SALTVANN	3 900,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	45044	LINESVIKA	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	05.11.1981	MATFISK	Laks	13124	STORSTROMPAN	SIØ	SALTVANN	4 680,00 TN
MOWI SEAWATER NORWAY AS	29.03.1985	MATFISK	Laks	45016	KJØLSØYVÆR	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
NOVA SEA HAVBRUK AS	08.06.1984	MATFISK	Laks	11144	SVINVÆR	SIØ	SALTVANN	6 240,00 TN
NOVA SEA HAVBRUK AS	20.07.1973	MATFISK	Laks	45140	NORDSKAFET	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN
NOVA SEA HAVBRUK AS	15.07.1977	MATFISK	Laks	11087	BUKKØYA Ø	SIØ	SALTVANN	3 600,00 TN
HELGELAND LAKS AS	20.09.2023	MATFISK	Laks	22796	RENGA S	SIØ	SALTVANN	4 680,00 TN
PURSEA AS	10.11.2020	ALGER	Alger	45051	SELSØYA	SIØ	SALTVANN	100,00 DA
ORGANIC SEAFARM AS	27.06.2024	MATFISK	Torsk	45225	SELSØY	SIØ	SALTVANN	3 599,00 TN
HELGELAND SMOLT AS	12.03.2014	SETTEFISK	Laks	34097	REPPEN	LAND	FERSKVANN	0,00 STK
HELGELAND SMOLT AS	06.06.2022	SETTEFISK	Laks	45137	KLUBBAN I	LAND	FERSKVANN	10 000 000,00 STK
GIGANTE SALMON RØDØY AS	12.01.2021	MATFISK	Laks	45063	ROSØY	LAND	SALTVANN	13 731,00 TN
NORDNORSK STAMFISK AS	25.01.2013	STAMFISK	Laks	30097	DJUPVIK	SIØ	SALTVANN	3 120,00 TN

7

Kommuneplanlegging i sjø er ulik planlegging på land

- Krav om helhetlig bærekraftig og økosystembasert forvaltning
- Sjøen har "flytende" grenser og havstrømmer følger ikke kommunegrenser
- 3-D planlegging (overflate, vannsøyle og bunn)
- Bruk av
 - vanddirektiv?
 - strømmodeller?
- Fokus på brukergrupper og sektormyndigheter
- Grunneier ut til marbakken eller til 2m under fjæremål-

Viktig med marinbiologisk kompetanse når man skal planlegge noe man ikke ser – og som flytter seg !!

8

Fiske (6300)

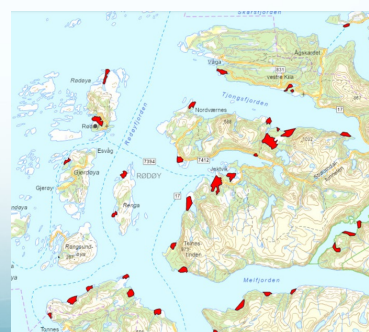
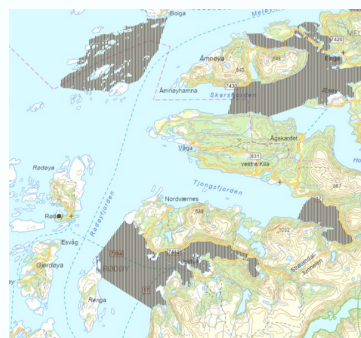
MÅL: Sikre sentrale gyte- og fiskeområder, aktive redskapsfelt (reke-trålfelt), samt viktige kaste- og låssetningsplasser

- I gyteområder (ofte svært viktige fiskeområder), aktive reke-trålfelter og på kaste- og låssetningsplasser bør tiltak som kan være i konflikt med fiskeriinteressene eller forringe områdenes fiskerimessige kvaliteter ikke tillates.
- Avsettes som enbruks FISKE (6300) som sikrer fiskere eksklusivt bruk
 - i dialog med Fdir og lokale fiskerlag
 - Akvakultur og uttak av masser fra havbunnen tillates ikke i gyteområder
 - Fiskeriinteressene bør prioriteres høyt i vurdering av akvakultur
- Bruk og vern områder (6001) sikrer også normalt fiskernes rettigheter, men gir ikke eksklusivt bruk – tidligere flerbruksområder FFFNA

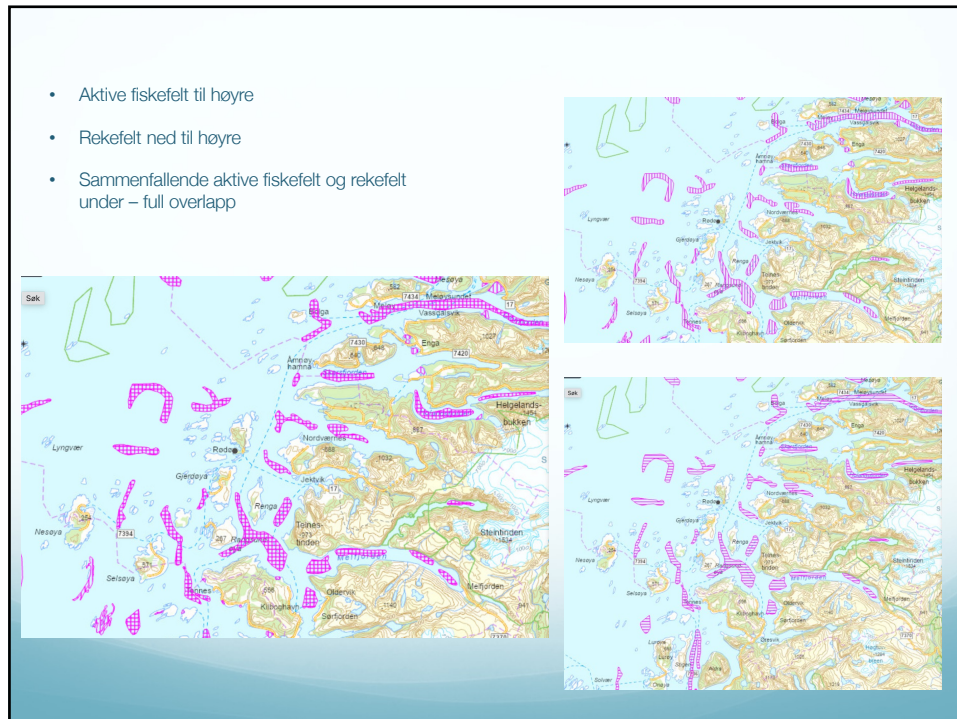
9

Vurdere mot data prioritert av Fiskeridirektoratet som nasjonalt og regionalt viktige områder

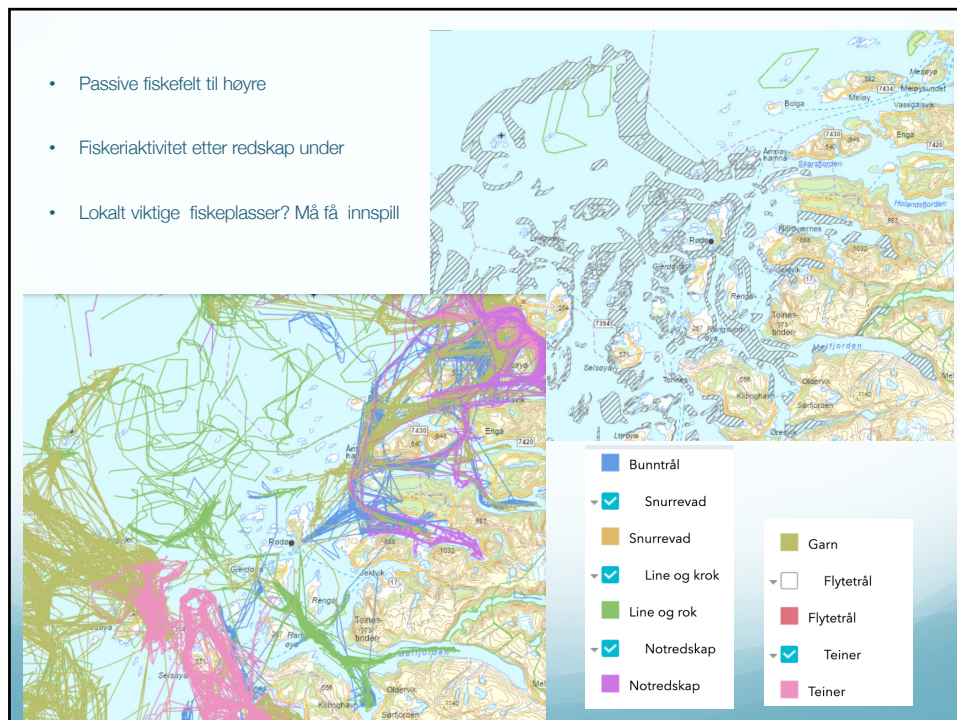
- Gytefelt torsk MB til høyre
- Gyteområder torsk under
- Låssetningsplasser

10

11

12

Naturområder N (6600)

Mål: Sikre nasjonale, regionale og lokalt viktige naturområder.

Planområdet omfatter bl.a. følgende tema innen naturmangfold som det skal tas hensyn til i arealdisponeringen:

- Verneområder (naturreservat, marine verneområder, laksefjorder, landskapverneområder mm)
 - Marine naturtyper (korallrev, tareskog, kalksandområder) som hensynsone naturformål
 - Rødlistearter
 - Arter av forvaltningsmessig interesse
- Hvilken påvirkning har nye tiltak eller bruk på landskap, økosystemer, naturtyper og arter?
KU
 - Hva vil den samlede belastningen / effekten av nye tiltak og endringer i arealplanen være?
KU

13

14

Friluftsområder (6700) inkl. reiseliv

Mål: Kystsonen skal også i fremtiden være et attraktivt friluftsliv- og rekreasjonsområde – omfatter også reiseliv.

For å gjøre en helhetlig avveining av arealbruken skal vi ta hensyn til:

- statlige sikrede kystnære friluftsområder i plankartet
- lokale områder som er mye brukt til friluftsliv
- viktige områder for fritidsfiske og turistfiske og annen turisme (kajakkløyper) som skal ivaretas i arealplanen

15

Kulturminner

Kulturminner av regional eller nasjonal verdi skal hensyntas i kystzoneplanleggingen

- Landskap, kulturminner: samspill mellom aktiviteter på sjø og land
- Marine kulturminner er lite kartlagt og vi viser til kulturminneloven
- Samiske kulturminner etter 1917 er automatisk fredet

Risiko og sårbarhet

En bør unngå å bygge seg til økt sårbarhet

- Skal vi ha sikringssoner i rasutsatte områder?
- Klima, havnivåstigning evt. sjømatproduksjon
- Fiskehelse og smitte evt. bruke strømmodell i KU

16

Farleder (6200) og ferdsel (6100)

Sjøareal er generelt åpent ferdselsområde
Tiltak i sjøen som hindrer allmenhetens rett til ferdsel er ikke tillatt.

- Farleder er trafikkareal, ikke ankring og opplag / nødhavner
- Småbåtanlegg, infrastruktur og sjøtilknyttet industri og transport
 - Havn (2040, samferdselsanlegg og infrastruktur) bli ofte brukt.

Viser til havne- og farvannsloven

Rød: hovedled
Blå: biled

17

Akvakultur (6700)

- Akvakultur kan inngå i hovedformål Bruk og vern.....(sosi 6001)
 - åpner for akvakultur forutsatt at man får godkjenning etter akvakulturloven og andre lover
 - mulig for næringa å finne bærekraftige lokaliteter og holde seg unna viktige fiskeområder
 - unngår dispensasjonssaker ved søknad om etablering
 - liten planavklaring og vanskelig å konsekvensutrede
- Akvakultur i kombinert formål (ferdsel, friluftsliv, fiske). Vet ikke hvor det er enda.....
 - avgrensede områder, må også konsekvensutredes
- Enbruksområder for akvakultur
 - ved KU av akvakultur som avgrenset formål er det presist kva som skal konsekvensutredes
 - avventer på innspill fra næringa

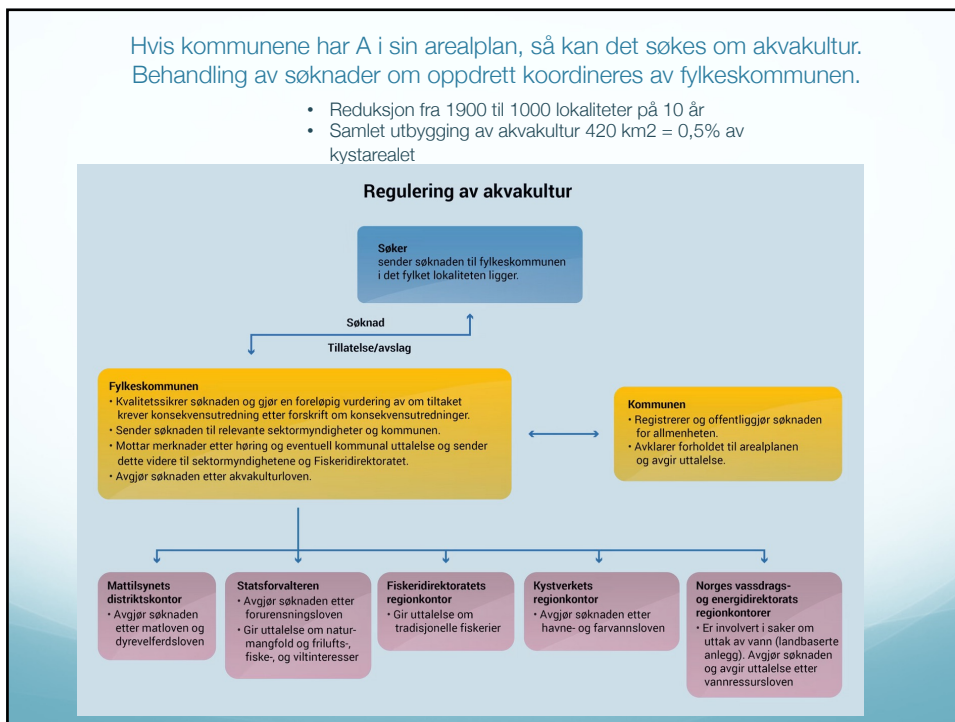
A omfatter alle typer av oppdrettsanlegg (fiskeoppdrett, skjellfarmer og tare dyrking m.m.) Anlegget, med forflåte og evt. boliger på sjø skal ligge innenfor områder hvor det tillates akvakultur. Fortøyninger må ikke hindre fri ferdsel for mindre fartøy mellom anlegget og land. Fortøyninger festet i land skal festes under laveste lavvann.

Kommentar: For å ta områdene i bruk til akvakultur, kreves tillatelse etter akvakulturloven. Det er 20 m ferdselsforbud og 100 m fiskeforbud rundt oppdrettsanlegg. Andre aktiviteter kan skje fritt i området så lenge de ikke kommer i konflikt med planformålet.

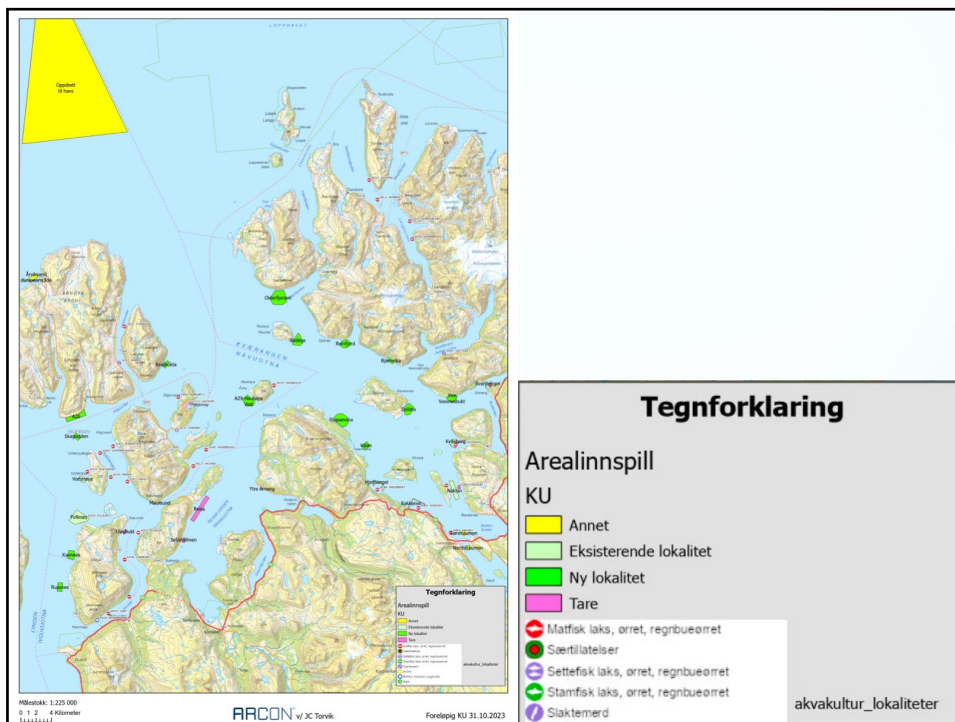
18

Hvis kommunene har A i sin arealplan, så kan det søkes om akvakultur. Behandling av søknader om oppdrett koordineres av fylkeskommunen.

- Reduksjon fra 1900 til 1000 lokaliteter på 10 år
- Samlet utbygging av akvakultur 420 km² = 0,5% av kystarealet

19

20

Konsekvensutredning (KUer) – av kommuneplaner

- Arealbruk i sjø som skal gjennomføre KU er:

- **akvakultur**
- deponering og uttak av masser – krever reguleringsplaner ??
- småbåthavner – egne reguleringsplaner
- utfylling til infrastruktur – egne reguleringsplaner

- Ulike typer KU:

- KU av nye akvakulturområder, også som hovedformål og som kombinertformål med A
- KU av enkelttiltak – nye innspill til planen

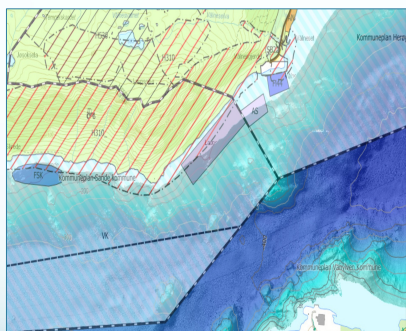
KU brukes som beslutningsgrunnlag for om et område eller tiltak skal tas inn i planen eller ikke!!

- Overordnet KU, dvs. samlet virkning av all ny arealbruk i planforslaget

Flere tiltak vil følges opp videre etter særlover, for eksempel akvakulturloven

21

Vurdere nye akvakulturområder og nye tiltak i arealplanen

- Kombinere temakart i konsekvensutredning og vurdere:
 - fiskeri (gyteplasser, aktive redskaper vs. fortøyninger) og kaste og låssetting osv.
 - naturområder, viktige arter, viktige naturtyper osv
 - marine kulturminner og sjønære kulturlandskap (land)
 - bunnforhold (topografi og kornstørrelse)
 - strømførhold og vannutskifting med bunnkart
 - avstand og smitte
 - og mye mer.....
- Foreslå om arealet eller tiltaket skal tas inn i planen eller ut av planen

– mens kommunestyret beslutter om tiltaket skal tas inn i planen....

og regionale myndigheter kommer med innsigelser 😊

22

Måværet, Lurøy kommune. Nr. 8.
 Dagens arealformål: Utvikling
 Formål: Utvikle og bevare
 Arealplan: 2009 (ca. 1,10 km²)
 Forordning: 1000/2009
 Beskrivelse: Etablering av ny akvakulturløsning

Eksempel på KU:

Måværet, Lurøy kommune. Ny etablering av akvakultur.

Følgende tema er vurdert:

	positiv konsekvens +	ingen konsekvens 0	negativ konsekvens -	stor negativ konsekvens --
Miljø- og naturressurser				
Naturlandskap, marine naturtyper				
Jord- og skogressurser				
Landskap				
Forurensning og vannkvalitet				
Fiskeri				
Marine ressurser (tare, skjellsand)				
Kulturminner				
Kulturmiljø				
Akvakultur, smittespredning			usikkert	
Sjøørret/sjørøye			usikkert	
Reindrift (trekkleier)				
Samfunn og sikkerhet				
Ferdsel og farleder		Ferdstetter påkjørt av fytterbet		
Friluftsliv og rekreasjon				
Barn og unge				
Transportbehov (energiforbruk)				
Næringsliv og sysselsetting				
Befolkningsutvikling				
Kommuneøkonomi				
Annet (universell utforming, helse)				
Klimarisiko ved havstigning		landheving > havstigning		
Beredskap ogulykkesrisiko			havari av anlegg	
Estetiske forhold				
Vurdering av konsekvenser				
Avbøtende tiltak kan være å justere fortøyninger slik at de ikke er til hinder for krabbefiske i grunnere områder.				
Konklusjon:				
Tiltaket tas inn i planen.				

23

24